

ABONAMENT:

Pe an 6 cor.; pe 1/2 an 3 cor.

Pentru economi numai 4 cor. pe an.

Pentru România pe an 15 Lei.

Manuscripte nu se redau.

LIBERTATEA

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă cu prețuri foarte moderate.

Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă.

Răspundere mare!

Răspundere peste măsură apasă azi pe inima și sufletul fiecărui alegător român!

Dacă ori-când s'a putut ierta unui alegător român să stee tihnit ori lenevit de-o parte, — azi acest lucru i-să va lua fiecărui ca o curată crimă, ca un păcat strigător la cer față de neamul său, de legea sa, de biserica sa, de Dumnezeuul său!

Iacă de ce:

De zeci de ani ne-am plîns, că pe noi Românii ne nedreptățesc legile țării prin aceea, că aici în Ardeal, în marele leagăn al neamului nostru din țările Coroanei ungare, noi suntem striviți prin o lege de alegeri, încincit de grea, ca legea din Ungaria. Că unde în Ungaria pe un cerc, tot așa de mare ca în Ardeal, au 3 și 4 mii de oameni dreptul de alegători, pe atunci la noi, pe aceeași vatră de popor, abia 5—600, mult 1000.

Și ani și ani de zile noi am strigat într'una, din adunările noastre de popor, din conferențele naționale, din glasul foilor naționale, că: să se schimbe și să se schimbe, această lege, făcîndu-să și la noi de-o potrivă de joasă, ca în țara Ungurească, dacă e vorbă că Ardealul cu Ungaria e azi tot o țară. Să aibă și tot o lege!

Acum a venit Maestatea Sa și a poruncit guvernului celui nou kossuthist, că nesmintit, în scurtă vreme, poate într'un an de zile, să schimbe legea de alegeri, făcîndu-o în toată țara într'o formă! Nu numai, ci chiar și măsură de dare destul de mică din Ungaria însași, să o scriească și mai jos.

Așadară pentru noi Românii din Ardeal, e vorbă să se facă legea și mai ușoară decum noi înșine o ceream, cînd ziceam să se egaleze cu cea din țara ungurească.

Dar' apoi știm toți, că legile deputații în dietă le fac.

Și dieta asta nouă va geme de deputați de-a lui Kossuth, iar' ei și tovarășii lor zic: Schimbăm legea, dar' așa ca prin ea tot gogorița maghiarizării să fie întărită! Și e vorbă să aducă o lege, care să dea drept de alegător numai celor ce știu cetli și scrie pe ungiurie! Acelora apoi tuturora, ori au dare ori nu.

Șterg dar' darea de bani, fac vot »universal«, dar' pentru noi prins de un șirof mai mișel ca cele de azi!

Iar' asta ar fi atît, cît o împingere a Românilor și a celorlalți nemaghiari și mai înapoi ca unde-s azi. Că azi după dare tot mai avem și noi alegători prin sate, dar' după

limba ungurească, nu vom avea aproape deloc!

Prin urmare: *ne aflăm în ajunul unei mari primejdii naționale!*

Și primejdia asta numai așa o putem trece și o putem înfrînge, de vom trimite în dietă cît mai mulți și mai buni deputați naționali, Români, Slovaci și Sârbi, cari acolo să lupte ca lei pentru a împedea băgarea celui și-rof ticălos în legea cea nouă despre alegeri!

Și dacă vor intra mulți deputați naționaliști, ei vor putea împedea și vor și împedea punerea celui cuiu în coastele noastre și vor face ca dreptul de vot să fie dat la sărac ca și la bogat, dacă-i om de omenie, apoi ori știe ceti ori nu, ungurește ori ne-ungurește!

Iată dar' de ce mare crimă, mare păcat strigător la cer să-vîrșește Românul care azi ar sta acasă și n'ar merge să sprijinească din toate puterile sale și cu votul său și cu îndemnarea pe alții, ca să iasă ales deputat român!

Că de unde nu, în loc de zile mai frumoase, precum ne dorește și Maestatea Sa Împăratul-Rege prin porunca de a să ușura legea de alegeri, ne putem trezi în zile și mai negre, și mai triste!

Care Român ar fi ticălos a ajuta și în astfel de zile pe străin contra Românului?

Toți ca unul în jurul steagurilor naționale pe care să le filfăim biruitoare!

PACE

nu înseamnă nelucrare!

În comitatul Hunedoarei poate că nu va veni treaba la luptă în ziua alegerii, căci dacă nu va întreveni nimic rău, apoi pe temeiul înțelesului (pact) încheiat între reprezentanții clubului politic român din comitat și cei ai partidelor politice maghiare, — alegerile pot decurge neted de tot.

Cu toate astea, această pace, ce poate să stee și poate și să se tulbure, nu ne îndreptățește la nelucrare, ci fruntașii și conducătorii nemijlociți ai poporului nostru, să-și adune și acum cu toată iubirea și cu toată sîrguința în jurul lor, pe alegători și să-i lumineze asupra drepturilor și datorințelor lor de alegători, și pregătindu-l a fi în orice clipă gata a sări ca soldați buni, în lupta alegerilor, și a fi tot natul cu trezvie la postul lui de apărare!

În ziua alegerii, ori s'ar da luptă ori ba, ori ar fi și candidat străin, ori nu, fiecare are să alerge la oraș, la locul de votare, ca prin ființa sa de față, să dea

sămn viu despre sine și despre voința sa!

Nu vrem să banuim, dar' oameni suntem, și multe am pățit în luptele politice, și de aceea orbește nu ne mai încredem în nimic, nici în făgăduiri, nici chiar în răvașuri scrise, că nici nu știi de unde te paște ispita și din ce parte poți fi înșelat în biziua ta.

Iar' vorba cumintelui Român zice: „Paza bună trece primejdia rea!“ Noi să fim treji. Cu arma pe umăr. Cu traista de drum în grumaz. În ziua alegerii să fim în jurul urnei. Apoi de n'o fi lipsă să întindem mîna după armă, de nu s'a cere să depunem votul, bine, de unde nu, să ne găsească pregătiți ori-ce încercare!

Fruntașii noștri de prin popor să adune pe alegători, să țină sfaturi frățești cu ei, să țină un fel de școală, nobilă și folositoare, despre drepturile cetățeanului și despre relele urmări ce vin cînd cetățeanul nu să folosește de ele ori să folosește rău!

* Și încă ceva.

Auzim că în cercul Orăștiei, anumiți oameni încearcă să facă zizanie și să pună contra fostului nostru deputat Dr. Aurel Vlad, un alt candidat, tot Român.

Adecă am fi pe calea de a ne face de ris și a ne ciufului cercul, care așa frumos s'a purtat în rîndul trecut.

Dar' alegătorii cari în rîndul trecut au onorat pe Dr. Vlad cu votul lor, întrebe-să acum, înainte de a să abate dela el, că el, ca deputat, ce a greșit, ce a făcut rău în dietă, ca să aibă cineva drept a-i zice: nu mai votez cu dta?!

Că numai așa din chiar senin să vrei să-ți schimbi deputatul, ca mînușile, tot nu merge, fără a te face de ocară!

Rugăm pe alegătorii români din cercul Orăștiei, să nu să lase amăgiți de vorbe de clacă, de vorbe umflate dar' goale, — ci în ziua alegerii, să fie toți la Orăștie sub steagul frumos, pe care comitetul nostru național, ca instanță mai mare în treburile de obște, — *va pus de astă-dată în mîinile fostului deputat Dr. A. Vlad, și în a mîinii a altuia!*

Notițe politice.

Honores mutant mores?...

Cel-ce și în aceste zile de ferberi electorale, mai are răgaz a urmări vorbele ce rostec ministrii cei noi și tonul în care foile coaliționaliste cele lei-paralei până mai ieri, — are interesantă petrecanie. Căci bat'o norocul s'o bată de vorbă a strămoșilor Români, despre „honores mutant mores“, (că adecă „slujbele nouă schimbă năravurile“, schimbă oamenii!), dar' ade-vărată mai e...

* Ziarul imperialist...

Cine nu știe, că una din cele mai umflate în pene între foile maghiare, e „Budapesti Hirlap“. Acest ziar era care trăgea clopotul cel mai mare de alarmă peste țară în toată vremea luptei, contra Vienei, și încurajă mereu lumea, că politica maghiară va eșl biruitoare și cutropitoare și vor veni apoi zilele luminate, cînd soarele ma-

ghiari arzător, va prîl ori-ce viță porodită nemaghiară de pe coprinsul acestei țări și vor rămînea înviorate numai florile maghiare (tulipanii lui Fischer) și nu va trece mult și să vor vedea în Ungaria 30 milioane de Maghiari neași și nici pomenire de alte buruieni străine. O să vedem cu ochii marele imperiu maghiar! Numai acum să se țină bine „națiunea“, și să înfrîngă cerbicia Vienei, care ține aci armata nemțită!

Așa răsuna într'una peste țara întregă limba clopotului ziarului vizitor despre „marele imperiu“ (mare „Împărăție“) maghiară!

Iar' acum, după-ce Kossuth și soții au pus arma jos și au cerut pacea și au primit'o așa cum li-s'a impus dela Viena, — acum auziți cum vorbește acel leu-paraleu de ieri (vezi primul lui din 18 April):

„Am greșit“...

„Am vrut să zidim și să întărim statul național-maghiar, dar' mijlocul pentru asta, nu l'am ales norocos! Am greșit, și greșeli noastre numai nu i-a căzut jertfă constituția țării și statul național maghiar însuși!... Trebuie să ne recunoaștem greșala ca să nu mai recădem în ea... Vorbim de sistemul politic național însuși, a cărui optimism (încredere oarbă) și a cărui greșeli, au fost amestecate aproape pe toți, chiar și pe bărbații politici cu cugetare superioară.

„Tari“ în jos!...

„Puterea de stat, — urmează ziarul maghiar — a mers până la hotarele cele mai din afară, până la „atoputernicie“, apăsînd zeci de ani asupra țării. Dar' numai în jos (față de popor, și față de neamurile nemaghiare, ca mai slabe) a fost „tare“, iar' nu și în sus.

Naționalitățile...

„Ne mai vorbind de ticăloasele isprăvuri ale domniei de partid, — apoi chiar și în ochii bărbaților cu gîndire mai nobilă, în întîia linie tot chestia de naționalități era ce-i preocupa, și de frica acesteia, își închideau ochii și înaintea abuzurilor (mișelilor)!

„Pentru asta (pentru frica de naționalitățile nemaghiare) fiecare cerea nu numai „dietă cu mîna tare“, ci și guvern cu „mîna tare“!

„Și tot pentru asta, nici faptele cele mai volnice, ba uneori curate fapte de mîșel (gázságok), nu mai nășteau (la bărbații politici maghiari) nici o repulziune, nici o indignare!“

Așa să spovedește azi ziarul maghiar și pare a începe să vadă mai limpede adevărul despre starile din țară și prostiile ce să fac de stăpîniri, cari nu să mai gîndesc la nimic de folos poporațiunii țării, decît aleargă șuchiați după fantoma, după stafia maghiarizării, care-i tot chiamă și ademenește prin umbrele nopții, pe căi și drumuri ce trec peste prăpăstii pe unde pot să-și rupă gîtul și lor și țării!

Că iacă chiar acum fi dusese până pe marginea unei prăpăstii, unde, după propria lor mărturisire, un paș mai areau de făcut și cădeau în ea, rumpînd gîtul „constituției“ și făcînd Dzeu știe ce mari stricăciuni statului însuși.

Alerge și mai departe politicii maghiari numai tot după nebunia maghiarizării, și vor avea încă și mai mari și și mai grele desmeticiri ca aceea, ce fi ajunse acum.

Electorală.

— Correspondențe particulare —

Iosășel, 17 April n. În adunarea mare poporală ținută azi aici, s'a proclamat cu însuflețire candidatura dlui *Dr. Nicolau Oncu*.

Au vorbit *Dr. Aurel Grozda*, apoi candidatul *Dr. Oncu* și dl *adv. Petru Truția*.

Nespusă însuflețire!

Boroșineu, 16 April. În fața alor 2000 Români din Ineu și comunele vecine, și-a rostit azi după amezii la 4 ore vorbirea de program candidatul național *Dr. Ioan Suci*.

A vorbit și *Dr. Teodor Burdan*.

Reușita sigură!

Contra-candidat va fi un afirmativ român coadă de topor cu numele *Petkovich István*, posesor emeritat și redactor la fișuca „*Aradmegyei Hirlap*“.

Încercare zadarnică!

Șiria, 16 April. Candidatul cercului Șiriei dl *Dr. Ștefan C. Pop* s'a prezentat azi între alegătorii români din Șiria și le-a vorbit cu succes mare!

Alegerea dlui *Pop* cu desăvîrșire sigură!

Biserica-albă, 18 April. Adunarea electorală a cercului Sasca, a proclamat de candidat al său pe fostul deputat *Dr. Aurel Novacu*.

Însuflețire nemărginită. Din adunare i-s'a trimis telegrafic îmbrățișare frățească prin președintele adunării *Dr. V. Meșter*.

Lămurire. Este de interes obștec să se știe, că dl *Dr. Aurel Novacu*, avocat în Biserica-albă, vrednicul fost deputat al cercului electoral Sasca-Montană, — nu a primit să fie și nici nu este candidat și în alt cerc, afară de cel al Sascei!

Candidatul național din Pecica-română, și el tot cu numele *Dr. Aurel Novac*, este un tinăr și agil avocat din Pecica (com. Arad.)

Spre orientare.

Vorbirile de program în cercul Sasca. Dl *Dr. Aurel Novacu*, candidatul de deputat dietal național pentru cercul Sasca, va ținea dări de samă și vorbiri-program:

I. În **Duminea Tomii**: În *Petriova* dela 8—9 ore înainte de amiază; în *Macoviște* dela 10—11 ore; în *Ilădia* dela 1—2 ore după amiază; în *Socolar* dela 3—4 ore și în *Potocla* 5 ore.

II. **Joi în 26 Aprilie** în: *Ruşovănouă* dela 9—10 ore; în *Nicolinți* dela 10—11 ore; în *Vrăniuți* dela 2—3 ore; în *Mercina* dela 3—4 ore; și în *Vraniu* dela 5—6 ore.

III. **Vineri 27 Aprilie** în: *Ciorla* la 9 ore; în *Jam* dela 10—11 ore; în *Mircovați* dela 11—12 ore; și în *Berliște* dela 2—3 ore.

IV. **Duminea 29 Aprilie** în: *Ciuchici* la 9 ore; în *Slatina* dela 10—11 ore; în *Bogodiuți* dela 12—1 oră; și în *Sasca-română* dela 2—3 ore.

In Zarand,

Însuflețirea în jurul veneratului popop *Damian*, e a toate cutropitoare. Dl *Damian* și-a început șirul de vorbiri de program.

În 17 April a vorbit la *Băița* înaintea unei mulțimi uriașe, din *Băița* și tot ținutul. Toată comuna îmbrăcase haine de sărbătoare și casele erau împodobite cu crengi și frunză verde, — streagurile noastre nevinovate.

In cerc. Orăștiei

candidatul partidului național dl Dr. Vlad ține vorbiri de program:

1. Măne, Duminecă în 22 April, la oarele 9 n. a. în comuna *Beriu*, pentru *Beriu* și comunele vecine.

2. Tot Duminecă la ora 1 d. a. în comuna *Romos*, pentru comunele *Romos*, *Romoșel* și *Vaidei*.

3. Și la oarele 5 d. c. în comuna *Vinerea*, pentru *Vinerea*, *Cugir* și *Pișchint*.

La Dobra.

În cercul *Dobra*, dl *Dr. St. Rosvan* și-a început șirul de vorbiri-program. În 17 April (a 3-a zi de Paști), a ținut vorbire-program în *Dobra* în fața alor număroși alegători, veniți din tot cercul.

Dl candidat a spus, că cu *Maghiarii* nici d-sa nici altceva nu dorește traiul rău, căci asta nu poate fi ținta unor popoare ce sunt împinse de soarte a trăi împreună.

Adevărata țintă a lucrării sale va fi însă aceea, de a asigura pentru poporul român în măsură mai mare drepturile naționale, de cum le are azi!

Mergând în dietă, va lucra pentru schimbarea înspre bine a multor legi ce azi sunt asupritoare pentru popor!

Candidatul a fost aclamat viu de alegătorii, cari sunt tare însuflețiți pentru luptă, dorind cu ori-ce preț iarăși deputat național!

Cătră alegătorii rom. din cercul Vințului-de-jos.

Fraților!

Mare a fost durerea în inima fie-cărui Român cu conștiință națională, când steagul nostru a fost înfrânt la alegerea trecută.

Această adîncă pierdere a stors multe de lacrimi din ochii celor buni!

Tineri și bătrîni, feciori și fete, cari așteptau cu nerăbdare reînnoirea feciorului, tatălui sau bărbatului ca biruitor dela alegere, cu mare înduioșare a primit vestea căderii noastre.

FOIȚA

Gloroformul.

După Mauricee.

Era o societate întreagă de dame și domni, povestind viciu despre multe de toate, cînd o damă tină și frumoasă, zise plină de căldură:

„Și dacă cîndva în viață, aș fi silită a mă lăsa să fiu operată (supusă la cuțitul medicilor, cari înainte te adorm cu cloroform), și ar trebui să mă adoarmă, atunci numai la un atare doctor i-aș încredința chemarea de a mă opera, pe care îl cunosc bine, și față de care să am toată încrederea! Să înțelege de sine că m'ar îndulci grozav cugetul, cînd aș ști, că tocmai acea ființă are să mă adoarmă și să stea lîngă mine, pe care o iubesc!”

La auzul cuvintelor acestora a frumoasei femei, un doctor bătrîn, care părea a fi adîncit în cugete, să deșteaptă de-odată și fiind vorba tocmai despre lucruri doftorești, începînd a clătina din cap în semn de împotrivire și zise:

„O nu, doamna mea, nu e așa, dta nu știi ce spui. Eu din parte-mi zic,

Cei cari își făcuseră datorința, blăstămasu cu cuvinte grele pe cei cari își vinduseră neamul; iar aceștia să jurau pe ce aveau mai scump, că nu vor măpăcătul, și să rugau să vină cît mai iste iarăși ziua, în care să-și poată arăta înpreptarea!

Și iată că rugămîntea lor și a noastră a tuturor ascultată a fost. Ziua a sosit. Acum dar' fraților, după-cum zice stichira învierii: „să iertăm toate pentru înviere și unul pe altul să îmbrățișem și să ne zicem fraților”. Așa să ne folosim de acest dat, ca cu toții să ne sufocăm a spăla pata cea rușinoasă ce s'a pus de rîndul trecut pe steagul cel falnic național.

Astăzi cînd să croiește soartea neamului românesc pe zeci sau poate pe sute de ani, cînd este pusă în cumpănă biserica, școala și chiar și limba, odoarele cele mai scumpe ale unui neam, să nu ne mai încovoae ademenirile, sîlurile, ba nici chiar chinurile, ci acum să arătăm potrivnicilor noștri, că ei nu au atîția bani ca să ne cumpere pe noi, iar' de altă parte că suntem vrednici a ne numi cu adevărat următori ai strămoșilor noștri, ca astfel cu toții să putem cânta „să învie Dumnezeu și să se risipească vrășmașii lui, — să învie și neamul nostru și să se înalțe fiii lui!

Este timpul cel mai bun, este clipa mare, cînd cu toții, umăr la umăr, uniți în cuget și în simțiri, ascultînd glasul clubului național pentru ridicarea steagului, cu o voce să strigăm:

„Să trăiască *Dr. Iuliu Maniu*!”

Dee Dumnezeu ca în ziua alegerii, horă mare, hora fericirii și a biruinței să o învîrtim pe piața Vințului!

Sus Români!

Cu noi Dzeu!

Ma mulți alegători.

Insuflețirea în cerc pentru *Dr. Iuliu Maniu* este foarte mare.

Din *Blaj* au pornit mai mulți bărbați cu greutate, spre a sprijini în cerc candidatura.

„Unirea” publica în numărul de

că tocmai la o atare întimplare nu e potrivită ideea d-tale.”

— „Și pentru-ce?” zise dînsa. Oare nu tocmai față de o atare ființă dragă putem avea toată încrederea că în clipele cele mai critice, precum sunt adesea la operații, încît unele să sîrșesc și cu moarte, zic în acele clipe aș fi mai sigură, cînd aș ști că cel-ce stă lîngă mine, îmi este scump, precum fi sunt și eu lui! Da, da, domnul meu, eu la rîndul meu mi-aș închide ochii zîmbind cînd aș ști că cea din urmă a lor privire s'a întîlnit cu a lui, a celui iubit. Și apoi cugetă-te d-ta încă la farmecul redeșteptării, la reînnoirea în viață!”

— Intîși și intîși, — începînd doctorul, — acel „farmec” al redeșteptării, și acea reînnoire a vieții, nu sunt atît de poetice precum ți-le închipui d-ta, Doamnă. Bolnavul de regulă să deșteaptă din acest somn adînc, trist, buimăcit și confuz. În atari clipe chiar și femeia cea mai frumoasă își perde farmecul ei, încît foarte ușor s'ar putea întimpla ca acela, care înainte de operație a iubit-o, la vederea ei în atari clipe, să-și peardă ideea frumoasă despre ea. Și încă ce-i mai dureros, poate veni și cazul să nici nu să deștepte mai mult.

La auzul acestor cuvinte întreagă

astăzi un călduros apel cătră alegătorii din *Vinț*, care să termină astfel:

Preoții, cu crucea-n frunte!
Căci oastea e creștină! —

grijiți și vă trageți bine sama, să nu schimbăți renumele în porcă de rușine.

Vouă vi-să incumbă o datorie duple, căci aveți în mână și nu numai cîinstea zilelor de astăzi, ci și a timpurilor trecute.

Sunetul monedei să nu pătrundă la urechile voastre, unelirile celor răi, să nu vă spurce haina, căci aceea haină o primim cu reverință și pietate, acea haină e a noastră a tuturor, iar' voi numai purtătorii ei.

Iară voi, cei mulți, alegători, gîndiți-vă, cumpăniți bine și nu uitați, că:

Tot una e dacă-ai murit
Făcându-ți moș îngrbovit,
Dar nu-i tot unu leu să mori,
Ori cine n'înțuit. —

Apelul e subscris de: *Stefan Pop*, canonic metrop. *Iuliu Brut Hodosiu*, dir. „*Patriei*”. *Aurel C. Domaș*, red. „*Unirii*”. *Stefan Roșian*. *Dr. Vasile Suciu*. *Dr. Dr. Dănilă Szabo*, adv. *Dr. Alexandru Pop*. *Dr. Eugen Solomon*. *Vasiliu Suci*. *Dr. Cornel Ordace*.

Dl *Maniu* a plecat deja în cerc să țină vorbiri de program, fiind primit pretutindeni cu însuflețire de nedescris.

Contra-candidat e *Jidanul Erdős* Armând dela „*Egyetértés*”.

Alegerea e fixată în întreg comitatul Albei-inferioare pe ziua de 30 April n., *Lunia*.

Rușita *Drului Maniu* este, în împrejurări normale, absolut sigură.

Coresp.

PACTUL NOSTRU

Pactul încheiat între *Români* și *Maghiari* în comitatul *Hunedoarei*, îl vedem recunoscut și în foaia „*Hunyadvérmege*” din *Deva*, foaie cam semifioasă a comitatului. Ea scrie:

„*Ungurimea* nu pune decît trei candidați oficioși în comitatul nostru, cari vor fi aleși probabil cu unanimitate.

„Cercul *Orăștie*, *Baia-de-Criș* și *Dobra*, atît sunt de saturate (pline) de idei naționaliste, că acolo abia de s'ar putea găsi contracandidat, care să fie aplicat la jertfe față cu o cădere acuzi sigură.”

Candidatul *Deva* este, după „*H.v.*” *groful Toroczky* cu program constituțional (*Andrássyst*), la *Hunedoara* *Gavriil Szentiványi* cu program *kossuthist*; la *Hațeg* e *Lazar László*

societatea începînd să protesteze cu un fel de supărare. Iar' doctorul începînd de nou:

„Și pentru a vă încredința despre adevărul cuvintelor mele, mă rog dați-mi voe, să vă spun o întimplare veche. Eroul trist al acestei istorioare am fost eu, — și cred că nu mai supăr pe nimenea prin povestirea mea, — fiind-că numai eu singur mai sunt în viață dintre toți aceia, cu care s'a întimplat. Ar fi și înzadar cînd cineva s'ar sili a afla vre-un nume din a acelor persoane, nu l'aș spune.

„Sunt de 70 de ani și atunci eram de 24. Puteți vedea dară. Pe acel timp eram asistent pe lîngă alți medici la un spital. Atunci am făcut cunoștința acelei ființe, care a fost singura iubire a vieții mele întregi. Pentru a o putea vedea, am fost în stare să fac cele mai nebune fapte. Și pentru a-i cruța bunul ei nume de gurile rele și murdare ale unora și altora, aș fi fost gata la ori-ce jertfă numai să nu încapă nici cea mai mică umbră de îndoială. Da, da, așa a fost. În fiecare clipă eram în stare a-mi da și viața pentru ea, fără leac de șovăire.

„Și eram amîndoi tineri. Soartea însă a voit, că pe ea au măritat-o după un bărbat cu 20 de ani mai bătrîn

andrásyst și să vorbește și de *Maderspach* ca *kossuthist*.

Supărare...

O supărare tare ridicolă a produs în anumite cercuri maghiare știrea, că între *Români* și *Ungurii* din comitat s'a încheiat pace și înțelegere față de aceste alegeri.

În anumite cercuri ungurești din *Deva*, supărarea a izbucnit și prin o foaie locală, prin „*Déva és Vidéke*”. Iacă ce scrie această foaie în numărul ce primim azi (*Vineri*):

„*Miscări electorale în comitatul Hunedoarei*. Societate Regnicolă de Impărire de pămînt. Este cineva care să nu cunoască acest nume? (Și de fapt nimenea nu-l cunoaște, că o atare tovarășie nu este în țară, decît că foaia maghiară cătrănită zice așa coalitiei ajunse la guvern, care acum împarte cercurile țării ca zestre oamenilor săi buni. Iar' fiindcă nu s'a ajunge un atare colțșor de țară și la cei dela „*D-ésV.*”, e supărare, că de s'ar ajunge, ar fi toate bune!)

„Societatea asta, zice, își are scaunul acolo în capitală, în *Budapesta*. Ea liferează (trimite) candidații de deputat în toate cercurile, împarte grații și oficii, etc. etc.

„Această societate are o filială și în comitatul *Hunedoarei* care s'a constituit și și-a început lucrarea, (zice așa despre comisia de frunțași cari au făcut pacea cu *Români*. *R. L.*) Patru cinci oameni și-au împărțit rolurile. Ei au încheiat pact cu bărbații politici români, în înțelesul căruia în cercurile *Baia-de-Criș*, *Dobra* și *Orăștie* nu pun nici un contracandidat. La *Hunedoara* pun pe *Szentiványi*, la *Hațeg* pe *Lazar L.* și la *Deva* pe *Toroczky*, față de cari *Români* încă să nu pună candidați.

„Rolurile sunt dară împărțite.

„Precum aflăm, în tot comitatul e generală indignarea (ferberea dinlăuntru) pentru această purcedere.

„Cum? Cercul nici nu-l mai întrebă nime, ci numai dispun asupra lui, ca și cum ar fi proprietatea lor sau l'ar fi luat pe vecie în arîndă?

„Astea să fie acele alegeri-model, cari să arete lumii curățenia vieții noastre publice?

„După știri luate din izvor sigur, s'a pornit mișcare mare, pentru-ca în comitatul nostru în fiecare cerc să se pună un contra-candidat 48-ist (*kossuthist*) și așa credem, că cu mai multă nădejde de biruință, ca candidații oficioși!..

„Să pregătesc surprinderi!”

Auzi, auzi!

Încă o să ne surprindă domni dela „*Déva és Vidéke*” că ne cuce-

ca ea. Și dacă aceste cuvinte poate vă par cam curioase de pe buzele unui om bătrîn, totuși vă spun plin de credință, că noi ne-am iubit și mai departe tot așa ca și înainte. Așa am trăit în cea mai dulce și desăvîrșită fericire ce a simțit cîndva vre-un muritor, 7 luni.

„Într'o zi însă iaca îmi scrie bărbatul ei și mă roagă să merg repede la ei, căci soția lui e greu bolnavă.

„Aproape desnădăjduit am alergat cît am putut mai iute.

„Ajuns la casa lor, pe ea am aflat-o în pat, palidă, cu ochii adînc căzuți și încungiurați de cercuri vineții, — cu buzele supte și uscate, — și cu acel păr fără luciu și culoare, precum avusesem ocazie de a vedea așa de mulți bolnavi în fiecare zi la spital.

Abia de o zi să bolnăvisse, simțind dureri mari înlăuntru și iată-o mai mult o figură de ceară, ca un om.

„Precum am aflat dela bărbatul ei, ziua și noaptea întreagă a plîns și a zberat într'una, nesuferind ca să se apropie cineva de patul ei.

„Am văzut că nici o clipă nu era de pierdut. Îndată am trimis după medicul principal, care veni grăbit, și sfîrșitul înțelegerii noastre a fost, că ne-am hotărît ca, acolo acasă la ei, să o operăm îndată.

reșc *Baia-de-Criș* și *Orăștie* ca *kossuthist*!

Sărmanii, în ce măr tare va să-și implinte dinții, de care să văcă nu li-i miță.

Firește, nime nu dă nici o înșelătate sperietoarei de mai sus, — precum am scris pe față întîie, „pace” nu înseamnă nelucra — e bine ca oamenii noștri să se despre toate mișcărilor, să stee gata pentru ori-ce întimplare!

Îndeosebi frații din cercul *Dobra* să fie luători aminte, și să nu să lăui „doară” și „poate”, ca nu cumva acolo să-și scoată bată-l crucea din ștelele din umbrele văilor.

Iar' pe *Români* din cercurile *Deva*, *Hațeg* și *Hunedoara*, îi rugăm să urmeze nici ei chemărilor potrivnicilor cari ar putea să arate, că atari paturi nu-s de nici un folos. Ci nească pactul cu bine și-l sprijinească.

Căci prin un astfel de pact, partidul nostru național s'a înălțat, aceea ce până azi nici odată n'a fost recunoscut: de a fi factor, putere, care și cei dela străpînire să văd liți a sta în tirguală, și a-i face un concesiuni loiale — iar' ca mîne să siliți a face acest lucru și pe teren ale vieții obștești.

De aceea e bine, ca acum toți, toate cercurile, să mergem la fel lîngă candidații puși de partidele au pactat, și alte candidări, în parte românească, nici în parte ungurească, să nu spriginim! Căci fel ne-am face de hulă pe înșiși bărbații noștri cari au încheiat această pace, destul de cinstită, ca începe de bunăînțelegere.

De altfel domni dela „*Déva és Vidéke*” uită că în comitatul nostru nu sunt doi factori, numai două puteri, pot fi scotite, sunt, și anume: *poporul român* și *alegătorii* săi, și puterea administrației, a cărei căpetenie e tre cei-ce au încheiat pacea cu mîinii. Și a încheiat-o nu de căsău, pripit și fără rost, ci la îndemna chiar din partea guvernului, care se pertractează chiar în aceste zile frunțași români pentru a face, de fi cu putință, un pact general, — pe tot locul.

Cine dar' în acest comitat, să lua la luptă cu amîndoi acești factori: cu *poporul român* și cu administrația, — să nu uite că în marea cam tare își implintă masele!

„Așa s'a și întimplat!

„Dară știți, domni mei, cine n'are petrecut sau nici nu a văzut în viața sa așa ceva — nu poate să-și închipui meze nici cea mai mică închipuire despre grozăvenii pregătirii, pe care le priveam cu cea mai mare nepăsare la alte persoane, și cari pregătiri astădată îmi păreau chinuitoare sălbatece știind, că ele să fac pentru cea mai scumpă și iubită ființă a mea. Și pînă cînd în odaia de-alături făcuseră toate cele de lipsă, sărma mea adorată, înecîndu-și groaznic dureri, și fără ca cineva din cei dela față să fi putut înțelege, îmi să văd următoarele cuvinte:

„Nu mi-e frică; și vezi nici plîng, căci știu că tu mă vei adormi!”

Și pînă cînd eu mă încercam prin un singur semn a mă scuza, ea răspunse de nou, cu vocea-i slăbită:

— „Dar' te rog... Eu așa vreau să mor!”

Nici timp — dar' nici curaj am mai avut a mă împotrivi, pe truca pe ea au luat-o și au dus-o odaia cealaltă, unde o așezară așternutul întocmit în grabă pentru acest scop.

Și acuma s'a început *Golgota* mea! — Pînă cînd medicul principal, mai făceau cele din urmă pregătiri umblînd în dreapta și în stînga

§§-ii 178, 185, 187.

§. 178. din legea penală sună: „Acela, care împiedecă pe vre-un alegător, fie prin amenințare, fie cu puterea, dela folosirea dreptului său liber de votare, săvârșește vina vătămării dreptului de alegere și să pedepsește până la 6 luni temniță și 200 fl. în bani“!

§. 185. „Acela care dă alegătorului sau cu știrea lui dă unui membru al familiei lui, ceva bani ori alt lucru de preț, cu scopul de a-l face să voteze pentru cutare, ori să se rețină dela alegere, ori măcar săgăduiește ceva pentru acest scop, acela să pedepsește cu temniță până la 6 luni și 1000 fl. în bani“!

§. 187. Acel slujbaș public, care prin o faptă ori săgăduință ce cade în puterea ofițerului său, să încearcă să sfătuiască pe vre-un alegător ca să voteze ori să nu voteze pentru cutare ori cutare candidat, sau ca să se oprească dela vot, — să pedepsește cu temniță până la 1 an“!

Preoții să nu dea nimănui voe a finea adunării de acestea electorale politice în biserică, când ajung pedepșiți! Nici ei nu sînt nici o vorbire despre alegeri în biserică. Iasă afară, acolo pot da răspunsuri și îndrumări ce li-să vor cere, iar înținerea de a dăunări în toată forma, să o înștiințeze la primărie

Frații Români!

Am tipărit în fruntea acestei pagini aceste legi, ca fie-care Român să știe, că legea pedepsește aspru pe notarul, birăul și solgăbirăul, care ar încerca să ademenească ori să silească pe vre-un alegător să voteze cu unul sau altul dintre candidați!

Deci, dacă îi puteți prinde cu martori, faceți arătare împotriva lor, că ce nelegiuire fac, și pedeapsă vor lua!

Să fiți cu luare aminte însă, că ei vor încerca și curse; a-nume vă vor cumpăra și pe urmă, dacă vor cădea, vă vor spune chiar ei, ca să nimicească alegerea candidatului Român!

Atunci apoi veți veni și voi în năcaz! Deci mai bine vindeți-ți voi pe cel-ce cercă să vă ademenească, decît să cădeți voi în cursa lui!

Opined.

A P E L
cătră alegătorii Români, Slovaci și Sîrbi.

Iubiți alegători!

Suntem în preajma alegerilor de deputați. Ni-să deschide din nou prilejul ca să ne spunem cuvîntul conștient asupra afacerilor politice și să pretindem cu toată puterea validitatea principiilor depuse în programul nostru, cari singure sunt

prin oda, eu la rîndul meu am luat sticla cu cloroform ca, după dorința ei, să o adorm dară eu. Și abia ce a respirat din puținele picături, de-odată s'a scuturat în tot corpul, și zimbînd în mijlocul durerilor groaznice, mă privi cu aceea privire dulce doioasă, care nu să poată descrie. Și nu știu cum? dar somnul nu veni, și ea nu adormi. Și iarăși trase răsuffind de nou, încoet, încoet, din gazul adormitor. Poate am fost și eu prea iritat și am turnat prea puține picături, sau pre lingă bucățița de pinză fină ce i-am pus pe gură a intrat prea mult aer, destul că iubita mea nu adormi! Și apoi îmi era tot în minte sutele de cazuri cari vin și trec fără leac de mirare la spital și despre cari nu numai că auzisăm așa de mult, dar le și văzusăm eu singur destule. Între astfel de împrejurări, să nu vă mirați domnii mei de faptul, că ochii mei îmi erau împaienginați și degetele îmi tremurau. Principalul să apropie de mine cu mîncile de cămașo sufulcate și mă întrebă:

(Va urma.)

în stare să garanteze înflorirea țării și fericirea tuturor popoarelor. Un punct cardinal al acestui program este votul universal secret după comune, care este chemat să facă posibilă validitatea tuturor forțelor din țară. Alegerile aceste vor avea să decidă asupra sorții votului universal secret. Și noi înaintea tuturor altor partide politice din țară am pretins acest drept. Am pretins însă și pretindem votul universal secret adevărat și nefalsificat.

Pretindem ca și minoritățile să fie reprezentate în dietă, în proporția numărului alegătorilor. Pretindem ca cercurile electorale să fie după dreptate împărțite. Pretindem, ca alegătorilor să li-să dea posibilitatea de-a vota liber, ca dieta să fie adevărata expresiune a voinței poporului. Pretindem aceste lucruri pentru-că numai așa vor putea cetățenii să-și spună dorințele lor asupra tuturor chestiunilor dela cari depinde soarta lor.

Pretindem ca chestiunea naționalităților să fie rezolvită pe baza dreptății și a egalității. Nerezolvarea acestei chestiuni de cea mai mare importanță împedecă dezvoltarea multor altor chestiuni arzătoare; împedecă nu numai dezvoltarea socială și culturală, ci și pe cea economică a țării. Într'un cuvînt totul!

Iubiți alegători!

Acum, cînd noi Românii, Slovaci și Sîrbi, întrăm cu puteri unite în lupta electorală, facem acest lucru mînați de principii mărețe și de adevărată iubire de neam și de patrie.

Nu luptăm noi numai pentru noi, ci lucrăm pentru fericirea și libertatea patriei noastre, luptăm pentru fericirea și libertatea tuturor cetățenilor.

Dorim, ca în această țară să nu fie nici un cetățean, nici o naționalitate nemulțumită și neîndreptățită! Convingerea noastră și datorința față de patrie și față de noi înșine ne impune această luptă. Aceasta este singura cale, care duce la libertate, frățietate și egalitate adevărată și nefalsificată.

Averni puternică convingere, că aceste principii ale noastre vor triumfa. Iar' dacă s'ar întâmpla ca să ne înșelăm în credința noastră, cel mult nu noi vom fi răspunzători înaintea istoriei.

La luptă deci fraților! Votați cu acei candidați, pe cari vii recomandă partidele naționalităților înfrățite.

Budapesta, 10 Aprilie 1906.

Clubul parlamentar al naționalităților.

NOUTĂȚI

Șapte bărbați fruntași români, chemați la ministru.

Încă prin 17 April, cînd scriam (în numărul trecut) despre pactul dintre Români și Unguri în comitatul Hunedoarei, — aflasem, că în același timp ministrul președinte și de interne a chemat la sine pe mai mulți fruntași români, pentru a încerca o înțelegere, ca să nu mai fie atîta războire pentru deputație. N'aveam însă date mai sigure, de aceea n'am publicat deocamdată nimic.

Azi știm că au fost chemați șapte bărbați însemnați în viața noastră obștească: I. P. S. Sa Metropolitan Mețianu și I. P. S. Sa Metropolitan Dr. Victor Mihályi, apoi dnii: G. Pop de Băsești, președintele partidului nostru național, Dr. T. Mihali președintele clubului parlamentar, Partenie Cozma, directorul „Albinei“, Coriolan Bredicean, fruntașul Bănățean și Dr. Vasile Lucaciu, f. secretar gen. al comitetului național.

Era vorba că deja Mercuri să fie primiți de ministru la consfătuire, dar' pare că a întreprins călătoria ministrului președ. la Viena pe Mercuri și Joi, și consfătuirea s'a aminat pe Vineri, — pentru-că n'am putut încă afla nimic despre sfîrșitul înțelegerii.

Toți dau cu socoteala, că de aceea sunt chemați cei 7 bărbați Români, pentru a să stabili o pace față de alegeri, lăsîndu-ni-să libere un număr oare-care de cercuri electorale.

„Magy. Szó“ spune, că ministrul ar vrea să lase libere 30 de cercuri la toate naționalitățile împreună, dar' că conducătorii naționalităților cer 50 de cercuri și atunci fac pace, așa cum am făcut noi aici în comitatul Hunedoarei.

Până la încheierea foii (Sîmbătă 21 April înainte de amezii) n'am putut încă afla nimic despre sfîrșitul consfătuirii dela ministru.

În săptămîna viitoare însă, scoatem „Libertatea“ deja Joi, deci pot afla toți cetătorii de vreme știrea asta, că e pace pe aiurea, ori nu.

Săși au hotărît în conferința comitetului executiv al partidului lor, că ei deocamdată pășesc în dietă ca deputați fără partid, fără a să alătură nici la coaliția guvernului, nici la naționalității, cari vor fi în opoziție.

Deci într'o stare de așteptare și privire, până vor găsi un privilegiu bun de-a să alipi de nou la — cei mai tari...

Să caută — opoziție!

E tare ciudat, dar' așa e. Partidul „liberal“ (tisztaist), desființîndu-să, iar' celelalte partide (kossuthist, andrássyst sau constituțional și popular), fiind întovărășite la guvern, — guvernul acesta e în primejdie de a nu avea în dietă nici un partid contrar, de controlă, opozițional, decît pe partidul naționalităților.

De aceea o foaie din Pesta spune că guvernul caută privilegiu a face loc și unor deputați cari să intre în dietă contra lui, că de unde nu, rolul frumos de controlă, de combatere a tot ce e urt în lucrarea unui guvern, rămîne numai naționalităților, și — zice ziarul maghiar, — ușor

te trezești că acești deputați, naționalității opoziționali, atrag asupra lor simpatia (plăcerea) grosului țării, ca singurul partid ce să mai ridică contra greșelilor stăpînirii.

De aceea ci-că guvernul nu va vedea cu ochi răi un partid opozițional maghiar, și ca semn despre asta, lui Bánffy, care a eșit din „coalitie“, și e cam potrivnic ei, nici nu-i pun contra-candidat la Seghedin, ci-l lasă să intre.

Și să va trezi Bánffy, pandurul și durul, făcînd opoziție alături cu deputații nemaghiari!

Siluire. Poporul aproape peste tot locul deja e în ferbere de-a binele, din privilegiu alegerilor în ajutorul căroră ne aflăm.

Ni-să scrie că notarii și Jidani din unele cercuri românești, au alergat la Români fruntași din orașele din apropiere, rugîndu-i să facă bine „să mai mulcomească poporul“, căci poporul li amenință fel și chip, făcînd prin asta „presiune“ (siluire) asupra lor și a „liberei“ lor „convîngeri.“

Siluire? Dar' știu acești domni că e siluire iertată și neiertată? Că poporul face siluire, e o întreprindere păcătoasă a adevărului. Bietul popor cel mult e revoltat contra siluirii neiertate ce notarii și slujbașii și Jidani fac asupra lui!

De altfel dacă e vorba de un fel „siluire“, adecă o presiune cu cuvîntul bun, blînd dar' hotărît, fără amenințare și fără folosirea de mijloace neiertate, — apoi o singură presiune (siluire) recunoaștem de legiuită: aceea a poporului asupra slujbașilor suprapuși lui, — dar' nu ticăloasa siluire în înțelesul rău al cuvîntului, cu amenințări și abuz de autoritatea oficiului, cum să cam face din partea slujbașilor, asupra poporului!

Așa înțelegem noi lucrul!

Din lipsa de spațiu, ne-au rămas afară din acest număr, noutățile de toate zilele din lumea mare, cum și raportul despre concertul strălucit al teologilor la Orăștie. Și până a-l putea da, pomenim, că s'a trimis deja gimnaziului din Brad suma de 1562 cor. 82 fl. ca profit rămas curat dela concertul dat la noi, pentru ajutorarea celui gimnaziu.

Di Dr. A. Muntean să vede că să ia în serios cu candidatura d-sale de deputat la Orăștie, căci a împărțit prin oraș și în jur invitări la vorbirea de program ce va ținea mâne, Duminică d. a. în sala la „Transsylvania“. Iar' prin placate în 3 limbi, invită și pe concetățenii Sași și Unguri la vorbirea d-sale.

O groază de potopente în America. Trăim ca în zilele de apoi, atîtea semne și minuni mari să sîntîm! Abia s'a liniștit lumea de spaima potopului ce-l făcî Vezev-ul, — și azi vine din America o știre de sute de ori mai groaznică: la 18 April a fost la San-Francisco un cutremur de pămînt, cum dela nimicirea insulelor Martinica, altul așa teribil n'a mai fost!

Pe la 2 ore d. a. iar' după timpul de acolo pe la 6 dimineața, s'a pornit un cutremur care a ținut trei minute întregi (așadară cam cît numeri peste 200), dar' nu cutrămur așa, ci ca și cum ar-egștil cineva pămîntul din temelii și ar vrea să-l surpe din adîncuri! Într'o clipă cele mai mari case ale frumosului oraș american, s'au prăbușit, prefăcîndu-se în o grămadă de petri și lemne și cărămidă, îngropînd sub ele ca la zece mii de oameni!

Ruinele au luat apoi foc, și a ars de a mai potopit și focul, ce nu nimicise de tot cutremurul.

Casa orașului, un palat minunat la care s'a lucrat 27 de ani, — azi e o movilă de ruine numai! Insuși hotelul „Valencia“ zidit întreg din fer, azi e nimic, s'a prăbușit și el și a îngropat sub el peste 100 de oameni ce erau prin el.

Pămîntul apoi s'a umflat sub mare și a ridicat-o în sus, înct s'a reversat peste oraș și a mai înecat și ea.

Casa cu 11 rînduri (etage) a unui Trust, a fost aruncată în aer în vremea cutrămurului. — Casa copiilor orfani a îngropat sub ea peste 200 de copii ce erau în ea. — Scoțătorii de foi, aveau un palat minunat și mare și aproape toți acolo lucrau. Acum e o grămadă de petri și aproape toți gazetarii și tipografiile lor, nimicite! Cei cîți au scăpat vii, să pun acum toți la olaltă să scoată o foaie mai mică, împreună, în locul foilor mari de pîn'aci! — Bisericile cele mai mari, au căzut ca și cum ar fi fost zidite de cenușe și le-a suflat cineva. — Din tot orașul abia au mai scăpat vii vre-o 2000 de oameni din cele peste 20.000 de locuitori ce are.

In jur de San-Francisco, mai multe comune și orașele, s'au prăpădit asemenea, de n'a mai rămas din ele piatră pe piatră!

Curată arătarea și bătaia lui Dumnezeu!

Imbucurător în lupta națională în care ne vedem aruncați, e, că azi toate foile românești dela noi îndeamnă poporul a să grupa pe lingă candidații naționali. Pîn' aci Drapelul (Lugoj) și „Gazeta Trans.“ (Brașov) era pentru a sta la o parte (passiviști). Azi și aceste foi stăruie în popor alături cu celelalte, pentru alipire la candidații naționali.

Producțiune declamatorică cu teatru arangiază tinerimea din Vidra-de-sus, Duminică la 9/22 Aprilie a. c., în sala școlii din loc, sub conducerea d-lui învățător Ioan Luca.

Cununile. D-șoara Victoria Stupinian și dl Petru Armean își sârbează cununia în Ohaba-de-sub-peatră, la 1 Maiu n.

Spre știre. Rugăm să se iee spre știre de toți domnii abonați ai noștri, că foaia să trimită de aici foarte regulat și de timpuriu. Dar aflăm că pe multe locuri foaia acum nu o mai capătă deloc! Apoi asta e mișelia cite unui slujbaș prin mîna căruia trece posta, și care acum, în vremea alegerilor, opăcește foaia, ca să n'o capete oamenii la vreme și să nu ajungă de vreme la îndrumările din ea.

În săptămîna asta am trimis foaia Mercuri după Paști tuturor abonaților, și azi Sîmbătă, tot așa. Joia viitoare trimitem alt număr, cu cele mai nouă știri de prin cercuri, în preajma alegerilor. Deci deja Vineri, și și în cele mai depărtate locuri Sîmbătă (nainte de alegeri), trebuie să o aibă la mîna fiecare abonat.

Cereți-o la postă ori la notarul ce a scos-o, că trebuie să fie acolo! De aici merge, tuturor în rînduială.

DIN LEGI

Pentru slujbași publici.

§. 177, din legea din 1899, art. 15 zice limpede așa:

Slujbași publici, de stat, ori dela comitat, apoi primarul și căpitanul de poliție al orașelor cu magistrat, notarul cercual ori comunal, nu poate lua parte la conchemarea adunărilor politice de partid, nu poate fi președintele acelor adunări ori notarul lor, nici însărcinări din partea lor nu poate primi.

Cei numiți nu e iertat să înduplece pe vre-un alegător de a vota pentru cutare candidat sau a-l face să se rețină dela vot față de cutare.

Ei nu pot lua parte la astringere

de alegători sau la ducerea lor la locul de alegere.

Cel mai mare în slujbă nu e iertat să îndrume pe cel mai mic lui în slujbă, că pentru care candidat să voteze ori pentru care să nu voteze; cînd să-și folosească votul și cînd nu. Nu-i iertat a face nici o înfrîngere, în nici un chip, pe lângă unul ori pe lângă altul din candidații ori contra cuiva!

Așa sună paragraful. Oamenii noștri să bage dar bine de seamă, și de le vine ori-care slujbaș public, fie el de stat ori de ai comitatului, ori comunal, așa-dară notarul, solgă-birăul și primarul orașenesc cutare, etc., și face cea mai mică încercare de a momi ori a înfrica, ori a abate cu făgăduințe pe vre-un supus al lor, sau pe ori-care alegător, de loc să-l prindă și să-i aducă aminte de lege, și să facă arătare asudra lui pentru încercare neierată de-a îndupleca în o parte ori alta, voința alegătorului, care are să fie liberă! — și acel slujbaș va veni pedepsit!

Corupția.

Cumpărarea oamenilor

Legea cea nouă și aspră despre judecătoria Curiei asupra alegerilor — scrie aspru și limpede, că ori-ce alegere, la care să va dovedi, că candidații s'au folosit de mijloace de corumpere, de cumpărare a sufletelor alegătorilor, alegerea întreagă să nimicește! — iar cercului acelaia i-să poate lua dreptul pe un șir lung de ani, de a mai trimite deputat în dietă!

Il despoaie de acel drept, ca pe un cerc în care alegătorii sunt niște

oameni nevrednici de-a mai avea și ei alesul lor, în sfatul țării!

Așa fusese an orașul Ciongrad lipsit de dreptul de a mai trimite deputat la dietă, pentru-că la alegerile trecute s'a dovedit, că acolo să cumpărau oamenii ca curcubețele de cătră candidații!

Chiar și pentru aceea, alegătorii să se ferească a să lăsa cumpărați ca marfa cea slabă, de toți trași-impinșii! Căci pe lângă că e rușine mare a-ți vinde sufletul (căci prin vinderea votului, însuși glăsul sufletului ți-l'ai vîndut!), — apoi iaca mai poate veni și pedepsa și rușine pe întreg cercul și neamul de oameni din el!

Licitațiune minuendă.

În urma concludului direcțiunii institutului de credit și economii „Corvineana“, societate pe acții în Hunedoara, să escrie licitațiune minuendă pentru renovarea casei propriie de sub Nr. 269 din piață, cu prețul de strigare 29136 cor. 80 fil.

Planul preliminarul de spese și condițiunile stau la dispoziția celor interesați în orele oficioase în biroul institutului.

Refectanții au a-și înainta ofertul direcțiunii institutului până în 30 April st. n. a. c.

Licitațiunea să va ținea în 3 Maiu st. n., la orele 3 d. a., în localul institutului.

Hunedoara, din ședința direcțiunii ținută la 10 April 1906.

Petru Șinca m. p., director executiv.

Comptabil

firm în comptabilitate, corespondența română și germană să caută.

Căsătorii preferiți. Postul îndelungat. Oferte însoțite de certificate sau copia lor sub: „Comptabil 1906“ la administrația acestui ziar.

ANUNȚ.

Am onoare a aduce la cunoștința On. public, că am deschis în piața de aici o filială pentru confecționare de

pălării de dame și de copii,

corăspunzătoare timpului și gustului de azi. Filiala să află deocamdată în curtea Hotelului Central.

Țin totdeauna în depozit, mare alegere de modele pariziene și pălării pentru copii, cum și pălării de doamne.

Rog onoratul public de dame să mă onoreze cu cercetările și cu încrederea lor, asigurându-le că le voui satisface pe deplin atît ce privește prețul cît și marfa.

Cu stimă

CHARLOTA HEZFELDER,

modistă de pălării cu pravăl. principală în A.-Julia.

Sz. 347-1906 végrh.

Arverési hridetmény.

Alulirótt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a dévai kir. törvényszéknek 1902. évi 3387 számú végzése következtében Dr. Vlad Aurél ügyvéd által képviselt „Ardeleana“ pénzintézet javára Mihaiu Iuon I. Nikulae és t. ellen 45 K. s jár. erejéig 1902. évi május hó 2-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 640 kor.-ra becsült következőingóságok u. m.: szarvasmarhák faház nyilvános árverésen eladatnak. Mely árverésnek az algyógyi kir. járás-bíróság 1906-ik évi V. 212/14 sz. végzése folytán 45 kor. tőkekövetelés ennek 1901. évi január hó 25-ik napjától jár 6%, kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 42 kor. 57 fillérben bíróság már megálapított költségek erejéig Voja községében végrehajtást ezenvedők lakása leendő eszközésére 1906. évi apr. hó 27-ik napjának d. e. 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. 108. §-ai értelmében közzététel mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsaron alul is el fognak adatni. Amennyiben az elárverzendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltaták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik. Kelt Algyógyon, 1906 évi Aprilis hó 11 napján.

Ruzsuly Imre, kir. bir. végrehajtó.

Mașini de imblătit.

Subscrisul am de vîndut următoare:

O garnitură de imblătit cu abor de 4 P. H. putere, fabricat „Erste ung. Maschinenfabrik“, completă cu apurat de trifoi, pentru prețul de 4200 coroane.

Altă garnitură de imblătit cu abur de 8 P. H. putere, fabricat Clayton & Schutlewort, completă, cu imblătitoare de trifoi, fabricat Hofherr u. Schrantz, pentru prețul de 6400 coroane.

Cu stimă

Aurel Opresan

în Dobra (Hunyad-Dobra)

Doi elevi de pravălie

să primesc îndată în pravălia mixtă (ferărie, spe-cerie și galanterie), a subscrisului. Să fie Români din casă bună, să știe în scris și cetit limba română și maghiară.

Condiții bune.

Ioan Comloși

comerciant în Dobra (Hunyad-Dobra)

Noroc enorm la Török!

NEÎNTRECUT

e norocul care favorizează colectura noastră principală. Deja am plătit onorațiilor nostri cumpărători în timp mai scurt mai mult de 25 milioane coroane de câștiguri, între acestea cele mai mar-câștiguri, anume:

de 2-ori marele premiu de 600.000 coroane câștigul cel mai mare de 400.000 coroane

cum și câștiguri 5 à cor. 100.000, 3 à 90.000, 2 à 80.000, 3 à 70.000, 3 à 60.000, mai multe à 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000, 15.000, și afară de aceste încă alte multe câștiguri mari à 10.000, 5000, 3000, 2000, 1000, 500 cor. etc.

Recomandăm deci a participa la loteria de clasă, cea mai bogată în șanse de câștig în lumea întreagă și a comanda la noi un los de noroc. În viitoarea, a 18-a, loterie de clasă să vor trage

125.000 losuri cu 62.500

de câștiguri în bani și anume în total în suma enormă de 16 milioane 457.000 coroane.

Bestellen Sie die bei Ihrem

Namen stehende Glücksnummer!

Table with names and numbers for the lottery, including columns for names and corresponding numbers.

Cel mai mare câștig ev. 1.000.000 cor. Special 1 premiu cu 600.000 1 câștig à 400.000 1 à 200.000, 2 à 100.000 2 à 90.000, 2 à 80.000, 2 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000, 3 à 40.000 3 à 30.000, 6 à 25.000, 9 à 20.000, 13 à 15.000, 44 à 10.000 și încă multe altele.

Plătirea losului original de clasă conform planului I. este: Pentru 1/3 los original 75 cr. (Cor. 150), ptru 1/2 los original fl. 150 (Cor. 3) Pentru 1/2 los original 3 fl. (Cor. 6), pentru 1/2 los original 6 fl. (Cor. 12).

și aceste să vor expeda cu rambursă sau după trimiterea banilor Planuri oficioase gratis. Comandă la losurile de mai sus rugăm a ni-să trimitte cu deplină încredere până în

29 Aprilie a. c.

fiindcă numerii de mai sus curînd pot să treacă

A. Török & Co.

cea mai mare întreprindere cu loterie de clasă a Ungariei

BUDAPESTA,

Despărțimintul de loterie de clasă a colecturei noastre principale.

Centrală: Theresienring 46/a. I. Filială: Waitznering 4/a.

II. Filială: Museumring II/a.

„Tipografia Nouă“, în Oraștio

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

Situațiunea sumară.

Table showing financial data for Banca Națională a României, including columns for dates (19 Martie, 11 Martie, 18 Martie) and categories (ACTIV, PASIV).

Pășune!

În pășunea moșiei familiei Iancu din Bobalna, să primesc

VITE ÎN PĂȘUNE

și anume cornute: până la doi ani cu 12 cor. de cap, dela doi ani în sus cu 16 cor. de cap; iar cai dela un an în sus cu 20 cor. de cap.

A să adresa la curtea domeniului

familiei Iancu din Bobalna.

CANCELARIA ARHITECTULUI ROMÂN:

IOAN NIGA.

Arad, József főherceg-ut 1 sz. (lângă „Victoria“).

Pregetește planuri și specificări de spese pentru edificii publice și private, primește lucrări în sfera arhitecturii mai înalte, cenzurări, colaudări. Ca specialist în ritul nostru oriental, edifică și restaurează biserici în mod artistic, din care cauză îl recomandăm îndeosebi dlor parochi. Trimite planuri, schițe, specificări și servește în lucrări arhitectorice cu deslușiri gratuite

Editor și redactor responsabil: Stefan Popp.

Stefan Popp